

Dutch greens in een historisch perspectief!

Omdat het bureau van Van Empelen en Van Aalderen zo goed is ingevoerd in golf, heeft het bureau voor CROW meegewerkt aan het nulbestek golf. In dit document zijn alle specifieke werkzaamheden opgenomen, die nodig zijn om een baan te bouwen.

Alom wordt het begrip Dutch greens gebruikt. Maar hoe is het begrip nu eigenlijk ontstaan. Greenkeeper reist af naar Heemstede. Om precies te zijn naar het bureau van Van Empelen en van Aalderen. Om de ontstaansgeschiedenis van de Dutch greens op te tekenen. Een interview met landschapsarchitect Roel van Aalderen en Joost Rietveldt. Rietveldt is officieel sinds een jaar met pensioen.

Auteur: Hein van Iersel

Zuinigheid

Volgens van Aalderen en Rietveldt is het de eerste toepassing geweest van wat later een Dutch green zou zijn op Purmerend. In 1986 was daar op een 80 hectare groot terrein een baan gepland door een aantal investeerders. De opdrachtgevers wilde een offerte opvragen bij een aantal aannemers. Maar door het ontbreken van een bestek was het niet mogelijk om de offertes van de verschillende aannemers op een deugdelijke manier met elkaar te vergelijken. Rietveldt: "De ene aannemers kwam met een sigarendoos, de volgende stak zijn duim in de lucht en een derde deed zomaar wat." Roel van Aalderen: "De golfbaanarchitect voor dit project Tom Macauley, was opgeleid als civiel ingenieur en had dus een zeer technische achtergrond. Wij hebben na overleg met de opdrachtgever samen met hem een bestek opgesteld waarin een greenopbouw was opge-

nomen volgens de USGA-specs". Van Aalderen: "Macauley geloofde erg in normering. En hoewel hij op dat moment van mening was dat USGA specs in de Nederlandse klimatologische omstandigheden niet optimaal waren in verband met ons wateroverschot, koos hij toch voor het systeem, omdat dit het enige systeem was dat getest was." Rietveldt: "Er zijn toen offertes gemaakt en aangeboden aan Burggolf, die inmiddels het project hadden gekocht. De offertebedragen zaten op dat moment gemiddeld honderd procent boven het gebudgetteerde. Belangrijke reden daarvoor waren de USGA greens. Vooral de grindlaag met het gebruik van het gewassen grind maakte het plan erg duur." Om de kosten te drukken zijn toen de besteksomschrijvingen aangepast. En Macauley ontwikkelde een opbouw op basis van een 15 cm dik met heidecompost verrijkt zandpakket

bovenop een tweede 25 cm pakket puur zand. 85% van het zand moet een korrelgrootte hebben tussen de 0,15 en 0,80 mm. Minder als 8% mag kleiner zijn dan 0,15 mm en minder dan 8% mag groter zijn als 0,8 mm. (zie figuur 1).

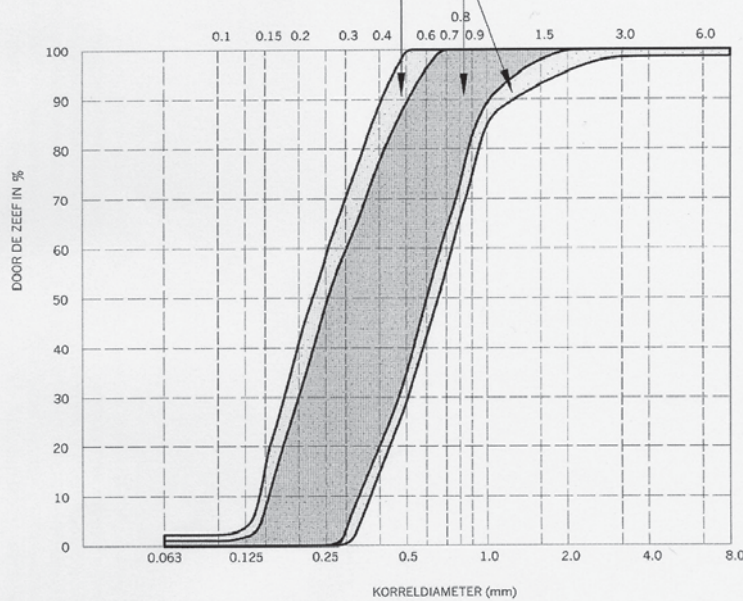
Voor de 20 % organische stof heeft Van Empelen van Aalderen altijd heidecompost voorgeschreven. Rietveldt en Van Aalderen hebben geen voorkeur voor een kant-en-klaar greenmengsel, omdat dan altijd het gevaar bestaat van een capillaire breuk tussen de verrijkte toplaag en de onderlaag. Het is belangrijk dat de onder- en bovenlaag met hetzelfde zand worden opgebouwd.

De drainage wordt in het geval van goeddoorlatende zandgronden op de bodem van de bak gelegd. Bij een kleigrond wordt de drainage

Daarnaast moet de zandkorrelgrootte liggen binnen de grenzen van I, II is acceptabel:

I aanbevolen grenzen van de zandkorrelgrootte

II acceptabele grenzen van de zandkorrelgrootte

Korrelverdelingsdiagram met aanbevolen en acceptabele grenzen van de zandkorrelgrootte voor golf greens.

Zand dat in greens en tees wordt verwerkt dient te voldoen aan de volgende specificaties:

- Het moet mineraal materiaal zijn
- De ph KCL moet liggen tussen de 0,15 en 0,80 mm
- 85% moet een korrelgrootte hebben tussen de 0,15 en de 0,80 mm
- Minder dan 8% mag een korrelgrootte hebben kleiner dan 0,15 mm
- Minder dan 8% mag een korrelgrootte hebben groter dan 0,80 mm
- D 50: ongeveer 0,45
- D95/ D5: < 6
- D90/ D10: < 5

Daarnaast moet de zandkorrelgrootte liggen binnen de grenzen van I,II is acceptabel

I Aanbevolen grenzen van de zandkorrelgrootte

II Acceptabele grenzen van de zandkorrelgrootte

ingegraven in de bodem van de bak. De drainage is altijd in visgraat motief neergelegd, waarbij de drainbuizen haaks moet liggen op de stroomrichting van het water. Om de drains goed te kunnen onderhouden zijn buiten de greens doorspuitputten gemaakt. Het drainageplan kan pas gemaakt worden als de ondulering van de

toplaag bekend is.

Veranderingen

De opbouw van een Dutch Green zoals die in de bestekken van Van Empelen en Van Aalderen staat omschreven is al die jaren bijna niet veranderd. De enige ingrijpende verandering is

een dikkere toplaag: van 15 cm dik naar 20 cm dik. Ook op mijn vraag of ze de normen in de nabije toekomst zien veranderen, wordt negatief geantwoord. Natuurlijk worden er her en der experimenten uitgevoerd met greens uit 100% zand en greens op basis van gft-compost. Maar het overgrote deel van de circa 40 banen die door Van Empelen en Van Aalderen zijn gebouwd worden de oorspronkelijke Dutch green besteksomschrijvingen nog steeds gebruikt en dat verandert voorlopig niet. Rietveldt: "Nederland is te klein voor experimenten. Niemand durft het risico te lopen om een slechte green aan te leggen."

*Good greens are expected
Great greens should be appreciated
Perfect greens should be cherished
For they are fragile and changeable as
life itself*

Michael Hurdzan